

Вяра

31.10 по светския, †18 октомври по православния календар - Св. апостол и евангелист Лука. Св. преподобни Юлиан Пустинник

Житие на свети апостол и евангелист Лука (I в.)

Свети евангелист Лука се родил в сирийския град Антиохия. Родителите му не принадлежали към еврейския род. За това свидетелства отчасти самото име Лука, съкратено от латинското име Лукан (1), и особено от едно място в посланието на апостол Павел към Колосяни, където свети Павел ясно го отделя "от обрязаните", тоест от иудеите (Кол. 4:10-15). В писанията си свети Лука ясно показва добро познаване на Моисеевия закон и иудейските обичаи, затова може да се смята, че преди обръщането си към Христа той е приел иудейската вяра (2). Освен това в родината си, прославена с науките и изкуствата, той обогатил ума си с различни научни сведения.

От посланието на апостол Павел до Колосяни виждаме, че

той изучавал лекарското изкуство (3), а преданието удостоверява, че бил и живописец. Несъмнено е също, че е получил добро образование, защото гръцкият език на писанията му е много по-чист и правилен, отколкото езикът на останалите новозаветни писатели.

(1) Името Лукан се среща в някои древни ръкописи на латинския превод на Евангелието от Лука. Пример за подобно съкращение може да се види в името на Сила - съкратено от Силуан. (Деян. 15:22; 2 Кор. 1:19 и др.).

(2) Езичниците, приемащи иудейската вяра, се наричали "пришълци пред вратите".

(3) Апостол Павел нарича Лука многообичан лекар: "поздравява ви Лука, многообичният лекар" (Кол. 4:14).

Когато слухът за чудесата и учението на Господ Иисус Христос се разпространил от Галилея по цяла Сирия и околните места, тогава и Лука дошъл от Антиохия в Галилея, където Господ Иисус Христос започнал да сее семената на Своето спасително учение (Мат. 4:24-25; Лук. 4:37). Тези семена намерили добра почва в сърцето на Лука и принесли стократни плодове.

Скоро той бил удостоен да бъде приет в лика на Седемдесетте Христови апостоли и получил от Господа напътствени наставления и власт да върши чудеса, започнал да ходи "пред лицето" на Господа Иисуса, като проповядвал настъпването на Царството Божие и приготвял път за Христа Спасителя (4).

В последните дни от земния живот на Спасителя, когато с поражението на Пастира се разбягали и овците от стадото Му, свети Лука се намирал в Иерусалим, плачейки за своя Господ, Който приел доброволни страдания. Вероятно по време на

разпятието Му, сред другите, които познавали Христа, се намирал и Лука и застанал "надалеч" със скръб гледал Разпнатия (Лук. 23:49). Но скоро скръбта му се превърнала в радост, защото Възкръсналият Господ в самия ден на възкресението Си го утешил, като го удостоил с явление и беседа, за което особено подробно и живо съобщава самият Лука в своето Евангелие (5).

Като скърбял за смъртта на своя учител и недоумявал по повод Неговото възкресение, за което му съобщили жените мироносици, Лука заедно с друг ученик на Господа - Клеопа, вървял от Иерусалим в Емаус (6) и по пътя се удостоил да стане спътник на Онзи, Който е "пътят и истината и животът" (7). Учениците вървели и разговаряли, когато към тях се приближил Самият Иисус и тръгнал заедно с тях. Според думите на евангелист Марко, Господ им се явил "в друг образ" (Марк. 16:12), а не във вида, в който те го познавали преди. Освен това по особеното Божие устройство "очите им се премрежиха" (Лук. 24:16), така че те не могли да познаят явилия се Господ. Двамата помислили, че с тях върви някой от богомолците, които идвали за празника Пасха в Иерусалим.

(4) Лук. 10:1-24. На това предание не противоречат думите на самия Лука, в които той като че изключва себе си от апостолите - очевидци на словото (Лук. 1:2). С тях той иска да изрази само това, че не е принадлежал към лика на Дванадесетте апостоли, които, разбира се, видели много повече евангелски събития, отколкото Седемдесетте ученици на Господа, които по време на проповедта на Христа вървели преди Него.

(5) .Лук. 24:13-32. Макар в своето Евангелие да не се назовава по име, подробното повествуване на свети Лука посочва, че именно той е бил другият ученик, чието име не се споменава. За това говори и църковното предание. И в

църковната молитва за пътниците четем: "На Лука и Клеопа в Емаус си съпътствал, Спасе, съпътствай днес и Твоите раби, които са на път."

(6) Емаус бил на около 12 км на запад от Иерусалим.

(7) Думи на Самия Христос Спасител - Йоан. 14:6.

- "Какви са тия думи, които, вървешком, разменят помежду си, и защо сте тъжни?" - попитал ги Господ.

Клеопа отвърнал:

- "Ти ли си само странник в Иерусалим и не си узнал това, което е в него станало през тия дни?"

- "Кое?" - попитал отново Иисус.

- "Кое то стана с Иисуса Назарееца, Който беше пророк, силен на дело и слово пред Бога и целия народ; как нашите първосвещеници и началници Го предадоха да бъде осъден на смърт и Го разпнаха; а ние се надявахме, че Той е Оня, Който щеше да избави Израиля - продължили те, - но при всичко това днес е вече трети ден, откак стана това; па и някои жени от нашите ни слисаха: те ходили рано на гроба, и не намерили тялото Му; и като дойдоха, разправяха, че им се явили и Ангели, които казвали, че Той е жив; и някои от нашите отидоха на гроба, и намерили тъй, както и жените казаха; ала Него не видели." (Лук. 24:17-24)

Тогава Господ им рекъл:

- О, несмислени и мудни по сърце да вярвате на всичко, що са казали пророците! Нали тъй трябваше да пострада Христос и да влезе в славата Си?

И като започнал от Моисей, Господ им разяснил казаното от всички пророци за Него в Писанието.

Така беседвайки с Господа, учениците неусетно стигнали в Емаус, и тъй като беседата им била приятна, а техният Спътник очевидно възнамерявал да продължи пътя си, те започнали да го молят да остане с тях.

- Остани с нас, защото денят вече преваля - казвали Му те.

И той влязъл с тях в селото и останал с тях в една къща. Когато седнали на трапезата, Той взел хляба, благословил, преломил го и им подал. Щом Господ направил това, учениците му веднага Го познали. Вероятно, това действие Той и преди извършвал пред учениците си, а освен това те могли да го познаят по следите от гвоздеите на ръцете му, които преди не забелязали. Но Той станал невидим за тях и те си казали един другиму:

"- Не гореше ли в нас сърцето ни, когато Той ни говореше по пътя и когато ни обясняваше Писанието?" (Лук. 24:32)

Те пожелали да споделят радостта си с другите ученици на Господа и веднага станали и тръгнали към Иерусалим. Там намерили в една къща апостолите и другите ученици и веднага им съобщили, че Христос е възкръснал и че са Го видели и беседвали с него. Апостолите ги утешили, като казали, че Господ наистина е възкръснал и се е явил на Симон. После Лука и Клеопа подробно разказали за всичко, което станало с тях по пътя и за това, как познали Господа Иисуса Христа, когато преломил хляба. По време на разговора внезапно сред апостолите се явил Самият възкръснал Господ, поздравил ги и успокоил смутените им сърца. За да се уверят онези, които мислели, че виждат пред себе си духа на своя умрял Учител, Той показал раните на ръцете и нозете Си и вкусил храна. Евангелист Лука отново се удостоил да чуе от Господа разяснение на всичко, казано за Него в Священото Писание на Стария Завет и получил дар да разбира Писанията (Лук. 24:18-19).

След възнесението Господне свети Лука пребивавал известно време заедно с другите апостоли в Иерусалим, а после, според преданието, се завърнал в родината си Антиохия, където вече имало много християни. По пътя той проповядвал в Севастия (столицата на Самария, бел.ред.), където се намирали нетленните мощи на свети Йоан предтеча. Когато си тръгвал оттам, свети Лука поискал да вземе със себе си мощите и да ги отнесе в родината си, но местните християни, които усърдно почитали Господния Кръстител, не му позволили да направи това. Тогава свети Лука взел дясната му ръка, под която някога преклонил глава Самият Христос, приемайки кръщение от Йоана.

С това безценно съкровище той се завърнал в родината си, за голяма радост на антиохийските християни. Той напуснал родния си град чак тогава, когато станал спътник и съратник на свети апостол Павел, който, според преданието на някои древни писатели, дори му се падал роднина. Това, впрочем, станало вече по време на второто апостолско пътешествие на свети Павел (от 52 до 55 г. след Р.Хр., бел. ред.). Заедно с апостола свети Лука тръгнал да проповядва в Гърция и бил оставен от него да утвърди и устрои Църквата в македонския град Филипи, и в течение на няколко години се трудил за разпространяването на християнството в Македония (Деян. 20:6) (8).

Когато апостол Павел, в края на своето трето апостолско пътешествие, отново посетил Филипи, по негово поръчение и по избора на всички вярващи Лука отишъл в Коринт, за да събере милостиня за бедните християни от Палестина (9).

След като събрали милостиня, свети Лука и апостол Павел се отправили в Палестина, като посещавали по пътя си църквите от архипелага, по бреговете на Мала Азия, във Финикия и Иудея. Когато апостол Павел бил взет под стража в

палестинския град Кесария, свети Лука останал с него. Той не го оставил и тогава, когато апостолът бил пратен в Рим, на съд при кесаря. Заедно с него понасял всички трудности на пътешествието по море, като се излагал се на опасност дори да изгуби живота си (10).

*(8) **Македония** се намирала на север от Гърция, между Илирия, Тракия, Егейско море и Балкана. Известно време тя била независима държава, която особено се прославила при цар Александър Велики. Впрочем, тя паднала също така бързо, както се извисила. В апостолските времена Македония влизала в състава на Римската империя.*

(9) "С него изпратихме и един брат, похваляван по всички църкви за благовестието, и не само похваляван, но и избран от църквите, за да ни придружава в това добро дело, на което служим за слава на Самаго Господа и за ваше усърдие" (2Кор. 8:18-19). Древните тълкуватели смятат, че този брат бил свети Лука. Свети Йоан Златоуст вижда тук и указание за посвещаването на свети Лука за епископ (в думата "избран" - на гръцки χειροτονειδείς).

(10) Трудностите на това продължително пътешествие свети апостол Лука описал в 27 и 28 глави на книга Деяния на светите апостоли.

Когато пристигнали в Рим, свети Лука също бил заедно с апостол Павел и Марк, Аристарх и други спътници на апостола и проповядвал Христа в тази столица на древния свят (11). В Рим свети Лука написал своето Евангелие и книгата Деяния на светите апостоли (12). В Евангелието той изобразил земния живот на нашия Господ Иисус Христос не само въз основа на това, което сам видял и чул, но и като вземал предвид всичко, което са предали "ония, които от самото начало бяха очевидци и служители на словото" (Лук. 1:2) (13). Свети апостол Павел го ръководел в това дело и после одобрил

написаното от него Евангелие. Също така и книгата Деяния на светите апостоли била написана, според църковното предание, по повеление на апостол Павел (14).

След две години, прекарани в римска тъмница, апостол Павел получил свободата си и оставил Рим. Той посетил някои от църквите, които основал преди. Свети Лука го съпътствал и в това пътуване. Скоро император Нерон започнал в Рим жестоко гонение против християните. По това време апостол Павел за втори път посетил Рим, за да ободри и подкрепи преследваната Църква със словото и примера си, и ако бъде угодно на Бога, да сподели с вярващите мъченическия венец. Свети Лука и сега не изменил на своя учител, и само той от всички съратници на апостола бил с него в това толкова тежко време, когато апостолът се сравнявал с жертва, обречена на заклание.

- *"Защото аз вече ставам жертва, и времето на моето отхождане настъпи* - писал апостолът на своя ученик Тимотей. - *Побързай да дойдеш при мене скоро. Защото Димас ме остави, понеже обикна сегашния свят, и отиде в Солун; Крискент - в Галатия, Тит - в Далмация. Само Лука е с мене."* (2Тим. 4:6, 9, 10) (15)

(11) Това е видно от написаните по същото време послания на апостол Павел до Колосяни и до Филимона.

(12) Съдейки по тясната връзка между това Евангелие и Книгата Деяния Апостолски (Лук. 1:1-4; Деян. 1:1), създадена след Евангелието и появила се в Рим около 63 г., трябва да се признае, че между написването на двете е изминало съвсем малко време, и че Евангелието също се е появило в Рим, около 61 или 62 г. Същото се потвърждава и от подписите върху някои ръкописи. Както Евангелието, така и книгата Деяния на светите апостоли свети Лука написал за "достопочтения" Теофил (Лук. 2:3; Деян. 1:1). Древното

предание разказва за един знатен християнин Теофил, антиохиец, и се смята, че за него светият е написал Евангелието и книгата Деяния.

(13) "Свети Лука се отличава от другите автори на Евангелията - казва свети Йоан Златоуст - с по-голямата пълнота, с която описва новозаветните събития, започвайки от рождеството на свети Йоан Предтеча, за което разказва само той. Също и последното евангелско събитие - възнесението на Исус Христос на небето, което при Матей и Йоан изобщо не се споменава, а при Марко се споменава накратко, само свети Лука е разказал подробно." Евангелието от свети Лука по устава на православната църква, с изключение на някои особени случаи, се чете на литургия във всички дни от 17 до 20 Неделя след Петдесетница, от 29 Неделя до Неделя Месопустна то се чете само в съботните и неделните дни и в понеделник, вторник и четвъртък на Неделя Месопустна.

(14) В книгата Деяния на светите апостоли Лука подробно описва слизането на Светия Дух върху апостолите и техните подвизи, извършени след възнесението на Господа за разпространението и утвърждаването на християнската вяра в Иудея и други страни. "Свети Лука е описал тук предимно деянията на свети апостол Павел, чийто любим ученик и най-близък сътрудник е бил" - казва свети Йоан Златоуст.

(15) Може би свети Лука както и преди, така и сега с лекарското си изкуство облекчавал болестите на апостола затворник, който според Църковното Предание страдал от главоболие и други телесни недъзи, и с това заслужил името "многообичан лекар", както го нарича апостол Павел.

Много вероятно е свети Лука да е бил свидетел и на мъченическата кончина на апостол Павел в Рим. Както

повествува църковното предание, след смъртта на апостола той благовестял Христа в Италия, Далмация, Галия и особено в Македония, където и преди се трудил няколко години, а също и в съседна Ахаия (16).

Вече в преклонни старини, апостол Лука предприел пътешествие в далечния Египет и тук понесъл много трудове и огорчения заради славата на светото Иисусово име. Той дошъл в Египет, като пред това преминал цяла Ливия (17) и в Тиваида, и обърнал мнозина към Христа. В Александрия той ръкоположил за епископ Авилий, на мястото на Аниан, ръкоположен от евангелист Марко, който служил 22 години. Като се завърнал в Гърция, той отново устроил тук, в областта Беотия (18), църкви, ръкополагал свещеници и дякони, изцелявал болните телесно и душевно.

Подобно на своя приятел и ръководител апостол Павел и свети Лука се подвизавал с добрия подвиг, пътя свършил и вярата опазил. Той починал на 84-годишна възраст в Ахаия с мъченическа смърт, повесен, поради липсата на кръст, на едно маслинено дърво (19). Честното му тяло било погребано в Тива, главния град на Беотия. Светите му мощи, подаващи много изцеления, се пазели там до втората половина на четвърти век, а после били пренесени в столицата на Източната империя Константинопол.

*(16) **Далмация** - южната част на Илирийската провинция, която на север граничела с Панония, а на запад - с Италия и Адриатическо море. Галия била разположена на земите между океана, Пиринеите, Средиземно море, Алпите и Рейн. Ахаия била южна гръцка област и заемала северната част на полуостров Морея.*

*(17) **Ливия** - провинция в Северна Африка с много гръцки колонии. Впрочем, гърците понякога наричали Ливия и цяла Африка.*

*(18) **Беотия** - провинция във вътрешността на Гърция.*

(19) Както свидетелства свети Григорий Богослов в първото си "Слово против император Юлиан".

Местонахождението на мощите на светия апостол Лука станало известно през четвърти век по изцеленията, които се извършвали тук. Особено много изцеления имало за страдащите от болести на очите (20).

Синът на равноапостолния Константин Велики, император Констанций, научил от един ахайски епископ, че тялото на свети Лука почива в Тива, пратил управителя на Египет Артемий (21) да пренесе мощите на свети Лука в столицата и той с голяма тържественост изпълнил това (22).

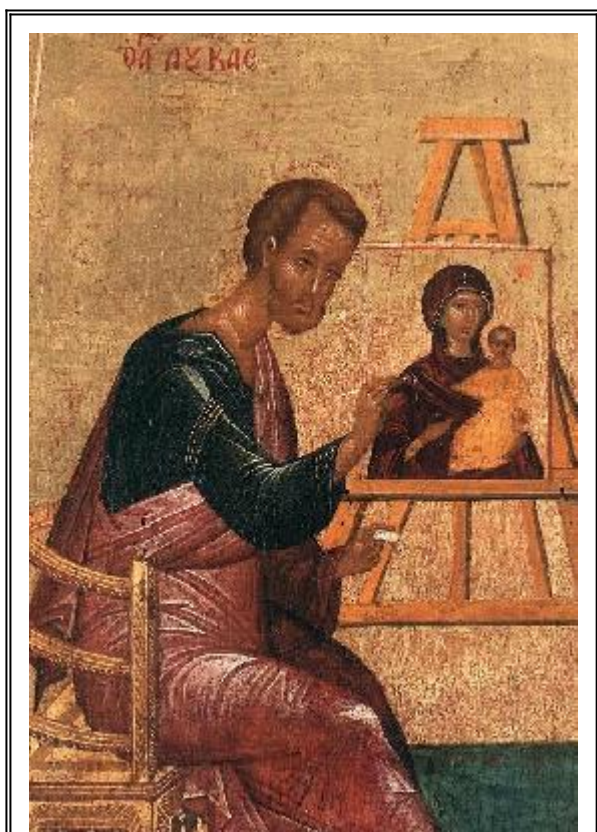
По време на пренасянето на светите мощи от морския бряг в храма станало чудо. Един човек, на име Анатолий, евнух, прислужник на царя, бил болен от неизлечима болест. Той похарчил много пари за лекари, но не могъл да получи изцеление, и сега с вяра в чудодейната сила на честните мощи на апостол Лука, започнал да моли светия за изцеление. При това той се приближил до честния ковчег на светеца и помагал да го носят, доколкото имал сили. И едва изминал няколко крачки, болестта го оставила. После той с радост носел ковчегата до храма на светите апостоли, където мощите на свети Лука били положени под престола, заедно с мощите на светите апостоли Андрей и Тимотей (23). Тук светите мощи подавали много чудеса и с особена любов били почитани от православните християни.

(20) Като ознаменуване на лекарското изкуство на Лука, Господ пращал във вид на дъжд на мястото на погребението на светия апостол целебен "колурий", лекуващ очните болести.

(21) Паметта на свети мъченик Артемий се празнува на 20 октомври.

(22) Пренасянето на мощите на свети Лука се чества от Църквата на 22 април (стар стил).

(23) Свети Андрей Първозвани бил един от 12-те апостоли, а свети Тимотей - един от 70-те Христови ученици, бил епископ на град Ефес в Мала Азия.

Свети апостол и евангелист
Лука рисува икона на
Богородица с Младенеца. Стара
руска икона

Древните църковни писатели съобщават, че удовлетворявайки благочестивото желание на първите християни, свети Лука пръв изписал с бои образа на Пресвета Богородица, държаща на ръце Предвечния Младенец, нашия Господ Иисус Христос, а после създал и други две икони на Пресветата Божия Майка и ѝ ги донесъл да ги види. Тя разгледала иконите и казала:

- Благодатта на Родилия се от Мене и Моята милост да бъдат с тези икони (24).

Свети Лука изобразил на дърво и светите първовърховни апостоли Петър и Павел и с това положил началото на добро и достославно дело - изобразяването на светите икони за слава на Бога, на света Богородица и на всички Светии, за украшение на светите църкви и за спасение на вярващите, които благочестиво ги почитат. Амин.

(24) Като чества светите икони на Божията Майка, православната Църква зове към Нея в песнопенията си: "На първата написана Твоя икона от благовестника на евангелските тайни, донесена при тебе, Царице, да я благословиш и направиш силна да спаси онези, които Те почитат, се зарадва, защото си милостива, Помощнице на нашето спасение (Стихиря на службата на Казанската икона на Богородица, 22 октомври)." В Успенския събор в Москва се пази иконата на Божията Майка, наречена Владимирска, която според преданието също е била нарисувана от свети Лука.

Тропарь апостолу и евангелисту Луке

глас 5

Апóстольских де́яний сказа́теля,/ и Ева́нгелия Христо́ва
све́тла списа́теля,/ Луку́ препе́таго, сла́вна су́ща Христо́ве
Це́ркви,/ пе́сньми свяще́нными свята́го апóстола похва́лим,/
я́ко врача́ су́ща, челове́ческий не́мощи,/ естества́ недúги и я́зи
душ исцеля́юща,// и моля́щася непреста́нно за ду́ши на́ша.

(Повествувател на апостолските деяния и на Евангелието Христово светъл писател, със свещени песни да възхвалим всевъзпятия Лука като лекар на човешките немощи, изцеляващ недъзите на естеството и язвите на душите и

молещ се непрестанно за всички нас.)

Кондак апостолу и евангелисту Луке

глас 2

Истиннаго благочестия проповедника,/ и таин неизреченных
ритора,/ звезду церковную, Луку Божественнаго восхвалим:/
Слово бо его избра с Павлом мудрым, языков учителя,// Един
ведый сердечная.

*(Проповедник на истинното благочестие и ритор на
неизречените тайни, звезда църковна, Лука Божествения да
възхвалим: неговото слово избра заедно с Павел, мъдрия
учител на народите, Единственият знаещ тайните на
сърцето.)*

Величание апостолу и евангелисту Луке

Величаем тя, апостоле Христов и Евангелисте Лукó, и чтим
болезни и труды твоя, имиже трудился еси во благовести
Христове.

Молитва апостолу и евангелисту Луке

О, святы́й Лукó, Бóгом избранный и Материю Бóжиею
благословенный, проповедниче по все́й вселенней Ева́нгелия
Христо́ва, мучениче и Апóстоле, помощниче все́м моли́твенно
призыва́ющим тя, помози́ и на́м, непотрѣбным рабóм
Госпо́дним, я́ко мы́ по мно́гим прегрешѣниям на́шим
обрета́емся во тьмѣ и сѣни смѣртней, отдалѣче от Бóга отстоя́.
Чрез то́ студóм посрамленные не́ има́мы дерзнове́ния Го́спода
моли́ти о прощѣнии, призыва́ем тя́, вели́кий свети́льниче
Бóжий, я́ко пребыва́ющаго в непрехо́дящем Его́ свѣте, моли́ о
на́с Го́спода, да поми́лует на́с.

Умоли́ Го́спода, святы́й Лукó, да обнови́т в на́с страх
Госпо́день, о́ньже лю́бы привле́кает, а грѣх отгоня́ет. Я́ко мы́

тако навы́кли греші́ти по вся́к де́нь и ча́с, и во снѣ́, я́ко не ве́мы сло́в Го́спода: бди́те, я́ко не зна́ете часа́, егда́ хочѹ́ прии́ти, Он же мо́жет на вся́к ча́с призва́ти на́с из сего́ привре́меннаго живото́а в ве́чный. Пробуди́ в на́с, святы́й Луко́, стра́х и премѹ́дрость, о нѣ́хже святы́й ца́рь и псалмопе́вец Дави́д рече́. Да твои́ми моли́твами получи́м пока́яния слѣ́зы, ѿмиже всѣ́ на́ши душі́ от греха́ очи́стятся. Я́ко мы́ в духо́вной слепоте́ и дебе́лости су́ще не мо́жем пла́каться своего́ мертвеца́, си́речь са́мих себе́, мно́ги же слѣ́зы, пото́ки слѣ́з потре́бно да проли́ем за мно́жество соде́янных грехо́в.

Помози́ на́м, неразу́мным, да уразуме́ем Писа́ние, е́же ты́ са́м списа́л еси́, я́ко ѿсти́нным ра́зумом уразуме́ем ѿсти́нная словеса́, да бежи́м от греха́, я́ко от огня́, и всѣ́ си́лы приложѣ́м, да при́близит ны́ Бо́г. Да уразуме́ем, я́ко грѣхъ е́сть сме́рть, Бо́г же живо́т. Помози́ на́м, святы́й Луко́, да то́ уразуме́вше, очи́стимся от греха́ и пре́йдем из сме́рти в живо́т. Да бу́дет на́м Бо́г вся́ во все́м. И ны́не и во ве́ки да пребу́дем бли́з Него́. Дабы́ и на́м, я́ко ты́ с Клео́пою, егда́ путеше́ствовали во Еммау́с, се́рдце и душа́ трѣпетны́ бы́ша от прису́тствия Его́. Отню́ду же да сні́дет на ны́ ми́ръ небе́сный, к Ца́рствию Небе́сному ны́ руково́дящий и ра́достны ны́ творя́щий, да возмо́жем стрѣ́лы лука́ваго, на вся́к ча́с в на́с испу́щаемы, отгна́ти. С те́м же получи́м и лю́бы Бо́жия, да руково́дит на́с к ве́чному Оте́честву, иде́же всѣ́ си́лы небе́сныя, всѣ́ святи́и, Ма́ти Бо́жия пред ни́ми, Ея́же благо́й ли́к в ико́не тобо́ю напи́санной, увековечен еси́. Очи се́рдце́ на́ших да непреста́нно взира́ют на ту́ ле́поту и ёю наслажда́ются, да царѣ́т в на́с Ца́рство Небе́сное, в ко́е ча́ем моли́твами твои́ми, святы́й Луко́, преселѣ́ться, егда́ на́с Госпо́дь призо́вет, да та́мо ве́чно сла́вим Бо́га во Святе́й Тро́ице: Безнача́льнаго Отца́, Единоро́днаго Сы́на и Пресвята́го Ду́ха, во все́ бесконе́чные ве́ки. Ами́нь.

Житие на преподобния Иулиан (IV в.)

Преподобният Иулиан се родил в семейството на незнатни и бедни родители. На младини не получил светско образование, но придобил истинско познание за Христовата вяра не само на думи, а и на дело.

Когато достигнал пълнолетие, Иулиан оставил света и се заселил в една пещера, която се намирала в Партянската пустиня. Тук той се стараел по възможност да обуздае житейските си страсти и да се издигне над всичко бързопреходно и тленно, затова само веднъж седмично вкусвал хляб и вода. Като утешение и духовна храна му служели псалмите на светия пророк и цар Давид и непрестанният размисъл и молитвената беседа с Бога.

Както светилникът, поставен на планината, не може да се скрие, така и праведният живот на светеца не останал скрит от хората. Мълвата за светия подвижник скоро достигнала до тях и при него се събрали мнозина, които желаели да прекарат живота си под ръководството и примера на светеца. Те измолили позволение от светия отец, заселили се в шатри около пещерата му и започнали да се подвизават под ръководството на мъдрия наставник.

Но свети Иулиан не останал с тях задълго. Той желаел да живее в пълно уединение и молитва, затова оставил братята и се оттеглил на 50 мили навътре в пустинята, където заживял съвсем сам, като понякога навещавал братята заради поучението.

Веднъж, когато светецът преподал наставление на братята и възнамерявал да се върне в пустинята, един юноша на име Астерий започнал да го моли да го вземе със себе си. Младежът бил възпитан в разкош, но имал такова усърдие в благочестието, което все още превишавало силите му. Отначало светият го убеждавал да се откаже от трудното

пътешествие в пустинята, където нямало дори вода, но убеден от неговото желание, склонил пред молбите му и го взел със себе си. Астерий с радост последвал стареца, но след три дни силите му отслабнали и той започнал да изнемогва. Накрая, останал без сили, той започнал да умолява светия старец да го съжали и да облекчи положението му. Светецът му позволил да се върне обратно, но Астерий бил толкова слаб, че вече не можел да ходи, пък и не знаел обратния път към пещерата. Тогава божият човек, трогнат от страданието на спътника си, проявил снисхождение към слабостта му, преклонил колена и така усърдно започнал да се моли на Бога за спасението на юношата, че оросил земята със сълзите си. Молитвата на светеца била чута и от падналите на земята негови сълзи се появил извор.

Когато говорим за силата на молитвата на свети Иулиан, не може да не споменем и за неговата кротост, свидетелство за която бил следният случай. Астерий, който вече станал подвижник и ръководител на други, нерядко посещавал своя любим учител и веднъж в знак на почит към него донесъл на раменете си като дар един голям чувал със смокини. Той носел тази тежест цели седем дни, докато траел пътят му. Смутен и огорчен от това, че заради него друг човек толкова се е обременил, свети Иулиан не поискал да се възползва от труда му и отказал да приеме приношението. Астерий започнал да уверява стареца, че няма да сваля товара от раменете си, докато не се съгласи да приеме дара. Като видял искреното му желание да му послужи, преподобният, макар да не искал да приеме храната, добита с труда на друг, приел тази услуга.

- Ще изпълня искането ти - казал тогава светият, - само сваля по-скоро този товар.

По време на войната на императора Юлиан Отстъпник с персите, мнозина вярващи, като познавал преподобния като

верен раб Божий, търсели молитвите му за низвергването на този враг на християните. Преподобният се молел десет дни за освобождаване от злия мъчител и накрая чул глас:

- Нечистият и мерзък звяр погина.

Завършил молитвата, преподобният с радост се върнал при братята. Когато те го запитали на какво се дължи радостта му, той отговорил:

- Братя, дойде време за благодушие и радост. Нечестивецът си отиде, въстаналият против Господа претърпя достойно поражение от преследващата го ръка. Затова се радвам, като виждам, че гонените от него църкви тържествуват и отстъпникът не получи никаква помощ от демоните, които почиташе.

Много се потрудил свети Иулиан и в борбата с разпространилата се по това време арианска ерес. Поради това той, обичащият безмълвието, напуснал пустинята, за да не остане безмълвна истината.

За да разпространят своето учение, арианите пуснали в Антиохия мълвата, че преподобният Иулиан се придържа към проповядваните от тях догмати. Тогава Акакий и Астерий, учениците на светеца, подбуждани от благочестивите мъже Флавиан и Диодор, се отправили към него, за да дойде на помощ на православните, погиващи от прелъстяването. Те отишли при светеца и му разказали какво търпят християните от арианите. Като чул това, старецът веднага се отправил за Антиохия. През нощта стигнал в едно село и спрял за почивка в дома на една благочестива жена, която имала син на седем години. Докато светият вечерял, момчето излязло от къщата без никой да забележи и паднало в кладенеца. Като научила за това, благочестивата жена заповядала да затворят кладенеца и продължила да служи на светеца - толкова голяма била вярата,

че в присъствието на молитвеника, прочут с дара си на чудодействие, в дома лошо няма до се случи. И Господ въздал според вярата.

Когато, преди да вкуси храната, светецът попитал за момчето, стопанката на дома отговорила:

- Някаква болест го върхлетя и той лежи.

Светецът настоявал момчето да дойде при него и да получи благословение. Тогава вдовицата била принудена да разкаже за случилата се беда. Светият веднага излязъл, свалил капака на кладенеца и видял детето напълно здраво, носено от водата. Той му подал ръка и го извадил от кладенеца. Когато започнали да разпитват момчето какво е станало с него, то отговорило:

- Нищо лошо не ми се случи, защото светият старец ме държеше на повърхността и не допускаше да потъна.

Оттук преподобният се отправил в Антиохия и се заселил в пещерата, където някога се криел свети апостол Павел. Много народ се събрал около тая пещера, за да получи утешение и благословение от светеца, но той заболял от люта огнища и лежал в безпаметство. Накрая се опомнил, помолил се сам за себе си и болестта веднага го оставила. Тогава излязъл при очакващите го хора и смирено казал:

- Ако за вас е полезна моята благословия, нека Бог да ви я даде.

Тук светият подвижник изцелявал не само телесни, но и духовни страдания със словото си, и скоро клеветниците му били изобличени и посрамени, а стоящите в истината - утешени и ободрени.

Веднъж той срещнал един болен, който лежал край пътя.

Болният докоснал края на дрехата му и веднага станал и го последвал, както хромият последвал Петър и Йоан. Преподобният върнал на човека не само телесното здраве, но и го утвърдил в православната вяра.

След това свети Иулиан се завърнал в пустинята си и като живял там до дълбоки старини, мирно се преставил на Господа.

ЧЕТИ-МИНУТЕ

{{_LINK1_}}